

Piši kao što misliš,
Govori kao što osećaš!

BILTEN STANAR

ISSN 2406-1530

NOVINE INICIJATIVE ZA LOKALNU SAMOUPRAVU | BROJ 12 | MAJ 2021. | BESPLATAN PRIMERAK

Izborna igra mačke i miševa koju gradske vlasti igraju sa građanima

Izbori za mesne zajednice u Novom Sadu: 13. jun 2021. godine!

GKP

Izbori su – raspisani! Skupština grada brzopotezno je i u potpunoj tišini objavila datum izbora za ukupno 42 mesne zajednice na teritoriji grada Novog Sada. Odluka o izborima, objavljena u *Službenom listu* grada od 13. maja samo tamo je i mogla da se pročita, tako da su naše sumnje da će ove stranačke i nepralamentarne izbore (izbore koji nisu izbori na kojima se biraju instance lokalne vlasti) vladajuća partija pokušati da „ugušiti“ u samom začetku i to tako što će ih – kao i toliko puta do sada – prećutati. Sistemsko uskraćivanje prava na informacije o ovako važnom pitanju već je samo po sebi ozbiljan prekršaj, ako ne i kažnjivo delo, ali mnogo gore u svemu tome je što takav stav vladajuće stranke ukazuje na jednu mnogo pogubniju *političku odluku i strategiju* koju razvijaju već evo treći mandat: odluku da se u potpunosti obesmisli i uništi mesna samouprava.

Kako se to radi?

Najotvoreniji način za ovako nešto jeste uporni pokušaj da se izbori za mesne zajednice (tj. mesnu samoupravu) podvedu pod logiku izbora za lokalni parlament (gradsku skupštinu), a ova sledi uopštenu parlamentarno-izbornu logiku i njena pravila: da se pokuša ukinuti glasanje za lice sa imenom i prezimenom, za komšiju za koga znamo gde stanuje i sa kojim smo odrasli, i umesto toga uvesti glasanje za liste, slogane i partije koje – manje ili više skrivene – nude svoje programe i usluge koje se ni po čemu ne razlikuju od onih koje nude u redovnim četvorogodišnjim ciklusima na svim nivoima izbora za vlast – počev od lokalne pa sve do republičke i/ili izbora za predsednika. Sve se radi samo za to da se stranka na vlasti ne mora sresti licem u lice sa građanima, njihovim mišljenjem i mogućim predlozima koje bi oni mogli samoinicijativno da upute kako vlastima, tako i jedni drugima. Kopiranje izbornih procedura sa nivoa lokalne na mesnu samoupravu jeste pokazatelj da se od ove strategije ne odustaje još od samog početka višepartizma kod nas, a poslednji izbori za mesne zajednice to

najbolje pokazuju. U nekoliko lokalnih samouprava izbori su zakazani ranije nego u Novom Sadu, pa se tamo predizborne aktivnosti već uveliko odvijaju, a u nekima su izbori već završeni (o vrsti i broju zloupotreba na njima detaljnije možete čitati na stranama 4 i 5).

Kako odgovoriti na to?

Nažalost, malo je toga što građani mogu da urade sami, ali preostalo je ponešto što još može da se uradi ukoliko se ljudi počnu (samo)organizovati. Zbog toga smo, kao udruženje već organizovanih građana, odlučili da pozovemo naše sugrađane iz svih MZ u gradu da se odazovu na ove izbore i da

pokušaju da obave radnje propisane statutima mesnih zajednica i starim odlukama o izborima koje važe i za ove izbore. Do informacija o ovim izborima koje već mesecima delimo sa javnošću, kako do njih stignemo, morali smo da dolazimo „na parče“ i posredstvom ličnih napora kako ljudi iz udruženja, tako i nezavisnih kandidata koji su odlučili da izađu na ove građanske izbore. Dobar deo njih dobili smo i preko zahteva za informacije od javnog značaja što samo svedoči do koje mere je stranka na vlasti odlučna da ove institucije sačuva samo za sebe i da glas onih koji bi u njima trebalo učutka i obesmisli.

Glavna strategija vlasti jeste da ove izbore jednostavno – prećuti. Jer kako drugačije tumačiti sistemsko uskraćivanje informacija nego kao političku odluku da se u potpunosti obesmisli i uništi mesna samouprava?

Nažalost, i dobar deo opozicionih partija kao da je pristao na ovu logiku, s obzirom na to da su izbegli da podrže građane na ovim izborima plašeći se, kako smo stekli utisak, famozne reči „poraz“ koja kao da visi u vazduhu, ako se ima u vidu nesrazmera u sili sa kojom se vladajuća partija obrušava na građane koji se usude da joj „izađu na crtu“. Uprkos tome, dakle, uprkos partijskoj logici i jednih i drugih mi smo odlučili da – pod uslovom da ne bude uvedeno obavezno overavanje potpisa kod notara (a to je do poslednjeg momenta bila opcija) – podržimo sve građane koji će se kandidovati na ovim izborima. A među njima su i neki od nas.

Vidimo se u nedelju 13. juna u našim mesnim zajednicama! Ponesite maske, lične karte i svoju hemijsku olovku.

Gradska vlast u ekstazi spinovanja i zamene teza: ko god ima mišljenje ili predlog – stranački je aktivista

O gradonačelniku i šišarkama

Zoran Gajić

Pošto na novosadskim televizijama nemamo priliku da odgovorimo gradonačelniku koji nas neimenujući gotovo redovno spominje u svojim javnim nastupima, mi ćemo mu, takođe ne izgovarajući ime, odgovoriti na neka od pitanja koja se mogu izvući iz aluzija i ironičnih opaski kojima uvaženi gospodin funkcioner, odlučujući u gradu, komunicira sa svima nama i šalje poruke koje nisu samo informativnog sadržaja. Da li će Forum nastaviti da štampa naše novine, pokazaće vreme, a možda već i ovaj broj u kojem čitate napisano, a da li je neko gradonačelniku pretio porazom na izborima za mesne zajednice, nećemo moći odgovoriti jer nismo u stanju da analiziramo strahove koje ljudi imaju, kao ni opsije koje upravljaju njihovim životima potmulije nego što bilo ko može upravljati gradom i životom njegovih stanovnika.

Pre no što bilo šta kažemo o građanima, pa onda i šišarkama, potrebno je razjasniti jednu stvar za sva buduća slušanja gradonačelnikovih govora i izjava koje daje medijima i koje ljudi uvažavaju kao signale za svoje akcije ili nepostupanja. Novi Sad nije preduzeće, niti je mesto sa kog se posle radnog vremena odlazi kući, na odmor i opo-

ravak. Novi Sad je mesto u kome ljudi žive i rade, stanuju i stare, i većina bi još uvek volela da to radi u društvu svojih potomaka čiji će im život biti dokaz da se nisu uzalud trudili. Znamo da su se vremena promenila i da u tome nema ničeg od vremena koliko od istorije i politika koje su se u njihovo ime vodile, ali one su danas takve da se ljudi potiskuju na svim planovima odlučivanja. Izbori već duže vreme, i kada su pošteno, nisu dovoljan dokaz da u politici učestvujemo i to je nešto što ponavljamo iz broja u broj, iz teksta u tekst, iz javnog govora u svakodnevni, a grad je upravo takvo jedno mesto odlučivanja, što bi onaj koji ga „vodi“, onaj koji ima zadatak da njime „upravlja“, trebalo najbolje da zna. I kada se samo ispunjavaju nečije naredbe i želje, i možda biva nagrađen za to, odlučivanje ostaje dokaz postojanja slobode. Možda mu je, kao pravniku, to najteže da shvati. Kao advokat, on sigurno misli da je sloboda nešto što se ili kažnjava, jer je ne vidi izvan normi kojima je nešto dopušteno samo kada nije zabranjeno, ili je nešto čime se preći, pošto u partiji kao što je SNS čovek volju može videti samo kao samovolju. Mnoge nepravde se gmežu u tom pravničkom mraku i odande gmižu zakonima do čijeg se duha, a našeg daha, ne može doći. Poštovanje duha zakona je ipak neka-

Nego, da i mi, u društvu, pitamo nešto gospodina gradonačelnika: ko traži garaže, kome treba „Novi Sad na vodi“ i ko je taj koji je tražio stambeno-poslovne objekte koji se deceniju unazad grade u Novom Sadu? Gde je on to čuo ljude? Možemo li se uveriti da su se građani bilo gde o tome izjasnili?

kvo suđenje, a od advokata, pa još onog koji se advokaturom ne bavi, teško je očekivati da priželjkuje status sudije. Da skratim: ni duh, ni poštovanje, nisu kategorije koje smo ikada mogli čuti u gradonačelnikovim iskazima. Isključivo biznis, samo gradnja i niko drugi do predsednik stranke. Čitav napredak se pod vlašću SNS-a sveo na rast građevinskih poslova i svega onoga što taj posao dozvoljava. Pranje novca i špekulacije su vodeća tehnologija u svim radovima koji se obavljaju bez učešća ljudi kojima se ono što se gradi i proizvodi nudi. Jer, da u društvu i mi pitamo nešto gospodina gradonačelnika: ko traži garaže, kome treba „Novi Sad na vodi“ i ko je taj koji je tražio stambeno-poslovne objekte koji se deceniju unazad grade u Novom Sadu? Gde je on to čuo ljude? Možemo li se uveriti da su se građani bilo gde o tome izjasnili?

Ako je potražnja s jedne strane, sa druge nije samo ponuda već i pravo da budemo pitani o tome na kakvom mestu želimo živeti. Stan je možda roba, ali je on i takva stvar koja nas može zarobiti ukoliko se u njemu ne može disati. I zato, ako već ne možemo da biramo gde ćemo živeti – i dalje većina ljudi na planeti ne može da ode gde želi uprkos liberalizaciji svih režima kretanja i propusnosti – trebalo bi da možemo odlučivati o tome kako ćemo graditi mesto na kome moramo živeti. Eto, stanovati. Hoće li to biti mesto na kome se nećemo trovati i

umirati brže nego što su umirali naši preci, što je van pameti svakome ko je učio u školi da je napredak nešto što podrazumeva i produženje ljudskog životnog veka, ili će to biti opustošena i mrtva zemlja kojom teku mrtve reke i, što je u ovom trenutku postalo jednako važno, mrtvi ljudi i ubijene duše koje nemaju petlju ni da pod stare dane kažu nešto o odlukama koje se u njihovo ime donose? Grad je, a gospodinu gradonačelniku to nikako da padne na um, jedinica lokalne samouprave i ustavom je predviđen kao politička zajednica. Jer da nije tako, kako bi se on našao na mestu gradonačelnika? I ne samo on, naravno. Svaki iskaz, kako naš tako i njegov, jeste politika ako se tiče svih i ako sadrži predlog koji bismo, i mi, i on, trebali da prihvatimo ukoliko se sa njim slažemo. I zato diskvalifikacija nečijeg rada i govora kao političkog nije samo licemerna, već i cinična. Kao što je cinična opaska da građani žele šišarke, i to po paprenoj ceni, pošto bi oni te šišarke na mestu koje je danas u privatnom posedu i koje bi sada morali da otkupe ako žele jelu ili bor pod svojim prozorom. Zašto da ne? Pa naučeni smo već da se lečenje plaća, što onda ne bi i preventiva bila plaćena? Konačno, to su naše pare, pare poreskih obveznika, a među njima je više nas šišarki i veriverica, nego kapitalaca kojima se baš na porezima gleda kroz prste, ako se i ne radi sa njima na njihovoj utaji.

I to nije sve, politika podrazumeva organizaciju ljudi, a i to bi trebalo da mu je poznato, tako da ne vidimo osnov njegove namere da optužbom za bavljenje politikom obesmisli nečiji stav, zahtev ili predlog. Kao gradonačelnik, on bi baš takve stavove trebalo da čuje i sa njima uđe u dijalog, a da ono što se tiče biznisa prepusti onima kojima je profit jedini interes i koji nemaju obavezu da nas čuju niti da sa nama bilo šta dele, pa tako ni život u ovom gradu i zemlji kojom on, kao potpredsednik Srpske napredne stranke, takođe upravlja. Gospodin gradonačelnik bi trebalo da je na našoj strani. Na strani ljudi koji su se udružili i organizovali kao politička zajednica i koji su se tako i našli u brojnim političkim organizacijama i koje, kao što je i sam primetio, nisu samo partije, već i ovakve kakvo je naše udruženje, Grupa za konceptualnu politiku. Da pojasnimo: civilno društvo i organizacije koje u njemu deluju deo su

političkog sistema koji, pored stranaka sa parlamentarnim ambicijama, predviđa i druge oblike udruživanja i delovanja, tako da se ne svodi svaki politički angažman na osvajanje vlasti, kako je to Šešelj, prvi među radikalnim cinicima, znao reći i sablazniti građanske partije i ljude koji su u politici očekivali moral. O Đinidićevoj crkvi ćemo drugom prilikom, kada na dnevnom redu budu olevosvešćeni novosadski aktivisti.

Da se razumemo, politika je danas posao gradonačelnika jer on više nije advokat. On zato i ne bi trebalo da izigrava bilo čijeg advokata, već da ulazi sa ljudima u politički odnos i da im nešto predlaže i onda s pravom očekuje da mu se oni u ostvarenju predloga pridruže. Lično sumnjam da se takvo šta događa i u samoj stranci kojoj pripada. Međutim, jedno od mesta našeg susreta bi mogle biti i mesne zajednice, jer nisu samo mediji, stranka i kapilarno ubeđivanje način da se neka stvar stavi pred ljude, a ovi pred svršen čin. U našim gradovima postoji i mesna samouprava koja je zakonima i statutima podržana i izborna kao sloboda koja se nije povlačila pred normama i gledala kako da ih izbegne, već ih je sama i stvarala. Sa tom slobodom i slobodnom voljom bi gradonačelnik trebalo da ima posla, a sve druge, slobode stvaranja, gradnje, proizvodnje i istraživanja, trebalo bi da privede našoj slobodi odlučivanja o tome trebaju li nam uopšte rezultati njihovog rada. E zato je potrebno sa ljudima razgovarati politički. Kao što rekosmo više puta, ljudi na to imaju pravo i to pravo je zakon za svakoga, pa i za gradonačelnika. Kao što svako ima pravo da bude stručnjak, svako ima pravo i da kao nestručan govori o politici i političkim pitanjima jer za njih ne postoji nikakvo zvanje. Istraživati i naukovati politiku nije isto što i vođenje političkog života, jer je ovaj život svakog slobodnog čoveka u zajednici sa sebi jednakima. Bez toga nema politike, a mi znamo da je i ne mora biti. Samo to onda treba i obznaniti. O kakvoj ćemo onda vlasti govoriti, ostaje da se vidi. Ali politička to sigurno ne može biti.

Ne želim da idem dalje sa analizom i izvlačenjem pitanja iz njegovih iskaza jer stvar postaje ozbiljnija i opasnija po zdravlje od klimatskih promena i onih koje izaziva naprednjački urbani progres. Vlast koja nije politička je nešto od čega me podilazi jeza

jer je u pitanju moć koju priznajemo, koja je dakle legitimna, ali po procedurama u kojima se legitimacija i odlučivanje događaju daleko od drugih ljudi. U pitanju su intimne stvari u kojima je potraga za slobodom zaista stvar struke, ali one psihijatrijske, pošto pokoravanja ima koliko i razloga kojima se ono može razumeti i objasniti. Lično, ne bih ni meditirao na ovu temu.

Novi Sad nije preduzeće, niti je mesto sa kog se posle radnog vremena odlazi kući, na odmor i oporavak. Novi Sad je mesto u kome ljudi žive i rade, stanuju i stare, i većina bi još uvek volela da to radi u društvu svojih potomaka čiji će im život biti dokaz da se nisu uzalud trudili

Ali istini za volju, gradonačelnik, ako zamenarimo ton kojim priča o ovako važnim stvarima, nije rekao da ima bilo šta loše u našem političkom radu ili u projektnom radu na izdavanju novina koje izlaze već deset godina i u kojima iznosimo svoje političke stavove iako nismo politička stranka. Ne zna on naše kategorije i ne mora znati šta je politika na strani ljudi ili politika kao mišljenje ili intelektualnost. Dovoljno je da konsultuje zakone i povelje, ugovore i deklaracije koje su oni koji više znaju potpisali sa svima onima sa kojima se mislilo ući u političku zajednicu ili bar odnos političke saradnje. Odjek njihovog smisla, ako ne i duh, stiže i do njega i on mora da se kontroliše kada izražava svoje neprijateljstvo prema bilo kome drugom, a koji se za njega pojavljuje odmah iza vrata stranke, možda već i kabineta u kojem sedi. Da, mi imamo i novine. Bilten Stanar, koji izdajemo uz pomoć fondacija koje nas podržavaju, a to su Hajnrih Bel Stiftung i Fondacija za otvoreno društvo, i koje besplatno delimo stanovnicima Novog Sada u pokušaju da ih ohrabrimo da i sami progovore i pišu o tome šta misle o životu koji žive u državi i gradu kao političkoj zajednici, Novosadani mogu da čitaju godinama unazad. Ispočetka jednom godišnje, a ove izborne godine biće ih i više, i poslužiće našem oglašavanju i našoj komunikaciji sa građanima jer su zato i plaćene fondacijskim parama koje na ime projekata tražimo i kao podršku dobijamo. To su fondacije koje rade u ovom društvu, u ovoj državi, i koje su partneri svake, pa i ove vlasti, jer su to fondacije civilnog društva. Ali kako se stranke finansiraju, o tome bi gradonačelnik sigurno mogao više da kaže, kao što bi i o medijima i novinama u Srbiji njegovom predsedniku trebalo dati reč. No ono što nas više brine od pretnji koje i mi, možda isto tako uplašeni, možemo čuti, jesu prigovori zbog štampe Stanara koji nam upućuju novosadski građanski aktivisti. I njima je žao para, samo što ih oni, budući ekološki osvešćeni, nazivaju papirom. Ovom prilikom se zato i njima zahvaljujem na podršci, a čitaocima želim da se drže napisanog i javno rečenog, te da obrate pažnju na čudnu podudarnost između stavova vlasti i aktivista koji bi da se njihov angažman zove građanskim, a nipošto političkim. Jer ako su se oni uplašili, ne bi trebalo da se bojite i vi. Sigurno vas je više.

BILTEN STANAR

Novina Inicijative za lokalnu samoupravu
Broj 12, godina izdanja: 2021.

IZDAVAČ:
Grupa za konceptualnu politiku
Pariske komune 42, Novi Sad
tel: +381 (0)21 6333 013
mail: konceptualnapolitika@gmail.com
web: www.gkp.org.rs
www.inicijativa-samouprava.rs

CIP – Katalogizacija
Biblioteka Matice Srpske, Novi Sad
ISSN 2406-1530
COBISS.SR-ID 291479559

UREDNIK BILTENA:
Savo Romčević

OVOM BROJU BILTENA STANAR doprineli su:
Branka Čurčić, Zoran Gajić, Dimitrije Kaorin, Branislav Kozarčić,
Savo Romčević, Slobodan Stošić, Dalibor Stupar i Zapisničar.

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:
Nikolina Sivački (Centroburo)

FOTOGRAFIJE:
GKP

ŠTAMPA:
Forum/Magyar Szo, Novi Sad

TIRAŽ: 20.000

Bilten STANAR se publikuje u okviru projekta **Lokalne politike i izbori za mesne zajednice** koji je posvećen motivisanju građana za uključivanje u procese upravljanja, odlučivanja i udruživanja u lokalnim i mesnim zajednicama.

Projekat realizuje **Grupa za konceptualnu politiku** iz Novog Sada u saradnji sa **Fondacijom Hajnrih Bel – predstavništvo Beograd.**

HEINRICH BÖLL STIFTUNG
BEOGRAD

Mesna samouparva: izmene uslova „u hodu“

Promene uslova za mesne izbore – bez pregovora sa građanima

Branka Ćurčić

Da li samoorganizovani građani i nezavisni kandidati koji su odlučili da se kandiduju na izborima za mesne zajednice treba da brinu o tome da li za njih postoje zadovoljavajući izborni uslovi? Uporedo sa kampanjom i *Inicijativom za mesne zajednice* kojom pozivamo i ohrabrujemo građane Novog Sada da se kandiduju i izađu na ove izbore, u Srbiji započinju pregovori vlasti, opozicije i europarlamentaraca upravo oko poboljšanja izbornih uslova. Naravno, pregovori se vode oko uslova održavanja parlamentarnih, a ne mesnih izbora. Oni im nisu u fokusu ne samo zato što se održavaju na najnižem nivou, i to ne vlasti nego uprave, već i zato što po važećim zakonima oni uopšte nisu parlamentarni već građanski. S obzirom da se izmene uslova za održavanje izbora za savete mesnih zajednica počinju dešavati, s pravom postavljamo pitanje treba li i o time izmenama pregovarati sa građanima? Ne samo da bi trebalo nego bi i moralo, jer mesne zajednice, još uvek, jesu organizacije građana na čijim izborima pre svega može da se kandiduje svaki komšija kao pojedinac i ravnopravan učesnik izbora za člana saveta mesne zajednice. Ove lokalne institucije čak imaju i legitimne načine da te pregovore sprovedu, ali uvidom u aktuelne procese promena uslova kojim se reguliše održavanje mesnih izbora, uviđamo da su namere vlasti sasvim drugačije.

Ukoliko se osvrnemo na procedure koje su i dalje važeće u Novom Sadu ali i na načine na koje se sprovode izbori za mesne zajednice, osnovni izvor neregularnosti na njima je to što ih SNS, kao većinska partija na vlasti, smatra parlamentarnim i time jednim od izbora na kojima mora da pobedi. Da bi to učinila, radi ono što radi i na parlamentarnim izborima: angažuje članove stranke unutarpartijskim procedurama a verovatno kapilarnom mobilizacijom pokreće i članove njihovih porodica da glasaju za stranačke kandidate, vrši pritisak na svoje članove koji su zaposleni u javnim ustanovama, izvodi konvoje crnih džipova na ulice na dan izbora i neretko preti protivkandidatima. Umesto da je partijsko članstvo privatna stvar svakog komšije koje ne bi smelo da ga ometa u kandidovanju i glasanju na mesnim izborima, ono je skrivena stvar koja se unutarpartijskom mobilizacijom odvija kroz pritiske i prinude. Gradonačelnik Novog Sada i potpredsednik SNS-a je nedavno izjavio da će poraditi na mobilizaciji svog partijskog članstva za predstojeće izbore za mesne zajednice, ali je nakon našeg javnog upozorenja da stranke nemaju šta da traže na građanskim izborima, sam sebe javno morao da demantuje. Ovakva mobilizacija protiv građana predstavlja oblik istiskivanja građana iz institucija na koje imaju pravo i nepoštovanje izbornih procedura koje za ukupan rezultat ima istrajan rad vlasti na urušavanju mesne i lokalne samouprave.

Način borbe protiv tajne mobilizacije partijskog članstva i prinude građana da glasaju za njih predstavlja neskriveno, javno i dobrovoljno kandidovanje, upravo na način na koji su građani Novog Sada već krenuli da se okupljaju da bi izašli na izbore za mesne zajednice. Građani su, dakle, počeli da organizuju celokupnu javnost po ovom pitanju, i to već jeste javnost drugačija od one koju zahteva opozicija, a koja je utemeljena na prisustvu i ravnomernoj zastupljenosti u medijima sa nacionalnim frekvencijama. Kako je nedavno izjavio aktivista i arhitekta Dragoljub Bakić, za tu javnost po svemu sudeći neće biti neophodna nacionalna frekvencija, čak ni za predstojeće beogradske izbore, s obzirom da i bez nje postaje izvesno da će nakon narednih izbora parlamentarna prestonica sasvim drugačije izgledati od današnje. Međutim, da li je moguće da i Novi Sad izgleda sasvim drugačije nakon izbora za mesne zajednice, jer su se građani pokrenuli i bez nacionalne frekvencije? Mogući problem je i da će se vlast u našem gradu mobilisati da bi dodatno otežala i de-demokratizovala uslove za ove izbore.

Dakle, umesto da se radi na poboljšanju procedura, situacija se dodatno pogoršava time što je vlast počela da menja uslove za održavanje mesnih izbora. Ono što smo do sada mogli da vidimo vezano za ove izbore koji u nekoliko opština prethode novosadskim, a to su Temerin, Bačka Palanka, Lipar i Stara Pazova, a verovatno i u mnogim drugim, jeste niz izmena koje su odlukama skupština opština nametnute građanima i savetima mesnih zajednica. One su raznolike i kreću se od uvođenja mogućnosti kandidovanja građanskih lista pa čak i političkih partija, za razliku od dosadašnjeg pravila da

kandidat može biti samo pojedinac pod svojim imenom i prezimenom, do obaveze overe potpisa kod notara koje svako ko namerava da se kandiduje mora da prikupi, a zatim i overi. Situacija u koju se dovode građani je neprihvatljiva, pošto su ovim odlukama prinudeni da izdvajaju novac iz sopstvenog džepa da bi zadovoljili proceduru kandidovanja. To nikako ne možemo smatrati motivišućim za građane, a pogotovo ne fer izbornim uslovom. Ili je, pak, stvar opet samorazumljiva a zapravo neizrečena i tajna, da će „građanima“ prikupljanje potpisa organizovati, a potom i overiti, vladajuća stranka, na isti

Način borbe protiv tajne mobilizacije partijskog članstva i prinude građana da glasaju za njih predstavlja neskriveno, javno i dobrovoljno kandidovanje građana Novog Sada – baš onako kako su oni već krenuli da se okupljaju

način kako je već u mesnim zajednicama prikupljala potpise za opozicione partije koje su odlučile da izađu na prošlogodišnje parlamentarne izbore?

Da je do sličnih promena, kakvima smo svedoci po drugim mesnim samoupravama u okruženju, došlo i u Novom Sadu, računica bi bila sledeća: ako za 42 mesne zajednice u kojima bi ovog leta trebalo da se održe izbori uzmemo prosečan broj od 9 kandidata koji bi bili budući članovi saveta i 20 potpisa koje je potrebno prikupiti za svakog kandidata, dolazimo do cifre od oko pola miliona dinara koji su potrebni da bi potpisi bili overeni, a takva procedura ispoštovana. Koji su izvori i tokovi tog novca, za sada ostaje nejasno i nesagledivo, ali ne i namera vlasti koja stoji iza ovakvog poteza. Obaveza da poverenje komšija koje potpisom ukazuju svom kandidatu mora da bude overeno – nedopustiva je, jer smatramo da iza takve namere stoji temeljan rad vlasti na razaranju lokalnih zajednica i poverenja između građana koje može i treba da se uspostavi, svakako drugačije od već proverenih načina na koje ona to „poverenje“ gradi. Pod izgovorom uređenja pro-

S obzirom da se izmene uslova za održavanje izbora za savete mesnih zajednica počinju dešavati, s pravom postavljamo pitanje treba li i o time izmenama pregovarati sa građanima?

cedura na izborima za mesne zajednice i kvazi kontrole radi umanjavanja eventualnih zloupotreba, današnja vlast u Srbiji još jednom pokazuje da je jedino postojana u svom nastojanju da građanima na sve načine oteža učešće na izborima za mesne zajednice. To takođe znači i da im onemogućiti neposredno učešće u mesnoj samoupravi, kao i ostvarenje njihovih političkih prava, koja su Ustavom i zakonima ove države garantovana prava.

Promene izbornih uslova za mesne izbore su u toku i odvijaju se paralelno sa pregovorima vlasti, opozicije i europarlamentaraca oko uslova održavanja parlamentarnih izbora. Ali uz bitnu razliku, jer oko promena uslova za mesne izbore očigledno nema pregovora. Kao što smo napomenuli, ti pregovori moraju da se obave i to sa građanima čije organizacije jesu same mesne zajednice. Međutim, ono što vidimo je da se kroz uputstva za sprovođenje izbora izmene spuštaju sa opštinskog i gradskog na nivo mesne samouprave i nameću građanima bez mogućnosti njihovog izjašnjavanja o tome. Iako u ovom slučaju vlast ne mora direktno kršiti zakon, jer izdaje uputstva za sprovođenje mesnih izbora koja zasniva na odlukama o mesnim zajednicama, ona zaobilazi duh i umanjuje značaj mesne samouprave kao propisanog i garantovanog oblika neposrednog učešća građana u političkom životu svoje zajednice. Uprkos tome što mesne zajednice po svojim statutima imaju već predviđen i legitiman način da pregovore sa građanima sprovedu, a to je organizovanje zborova građana koje bi saveti inicirali, predložili izmene izbornih uslova a zatim sa građanima došli do onih koje svi smatraju fer i poštenim. Na nama građanima je da i povodom ovakvih poteza vlasti javno reagujemo i zahtevamo da se izborni uslovi za mesne zajednice dodatno demokratizuju i da ne dopustimo da se vlast dovija kako bi ih trajno obesmisllila i uskratila nam pravo na naše organizovanje u mesnoj i lokalnoj samoupravi.

Izveštaj o najnovijim opstrukcijama mjesne samouprave i agresivnim potezima vlasti protiv sopstvenih građana

„Kakav je to režim koji se boji svog naroda?“

Savo Romčević

Prije nekoliko mjeseci od strane gradonačelnika Novog Sada najavljeno „treniranje strogoće“ partijskih kadrova na izborima za mjesne zajednice (koje je javno izrečeno prilikom nastupa u emisiji jedne od lokalnih novosadskih televizija) izgleda da je počelo. Iz mnogih mjesnih samouprava širom Vojvodine, pa i nekih iz ostalih krajeva Srbije, stižu nam „dojave“ o beskompromisnim i sve žešćim nasrtajima na izborne slobode nestranački organiziranih građana, a pošto smo svjesni činjenice da prvi čovjek Novog Sada nije „makar ko“ u hijerarhiji organizacije koja je na vlasti, to smo i te najave shvatili krajnje ozbiljno. Zajedničko za sve napade koji će nedugo zatim uslijediti je to što ih sprovodi vladajuća stranka koristeći se državnim resursima koji bi trebalo da su u rukama građana, dok su se ovi našli na njenom udaru. Svejedno je da li se radi o građanima koji su organizirani u udruženja ili nastupaju zasebno.

Godinama se, pa čak i decenijama, većina političkih partija sa nipodaštavanjem, ako ne i otvorenim prezirom, odnosi prema institucijama mjesne samouprave. Susretali smo se i ranije sa iskazima kako se „politika ne vodi u mesnim zajednicama“, tako da nas „veliko finale“ ovog stava kome prisustvujemo ovih dana ni malo ne čudi. SNS je do krajnosti dovela i sprovela jednu tendenciju koja dominira političkim miljeom više-partijskog sistema na ovim prostorima: većina političkih stranaka ne računa sa mišljenjem ljudi koje bi ovi mogli da iznose i nezavisno od izbora na svake četiri godine, pošto im, izgleda, do tog mišljenja nije ni stalo s obzirom da su svoje sugrađane već sveli na glasače, a njihovo mišljenje na ono što se izražava zaokruživanjem papirića koji stanu u kutiju. Na osnovu iskustva koje smo stekli proteklih mjeseci, možemo zaključiti da

Vesna Rakić Vodinelić – ovde je reč o sukobu dva suprotstavljena principa: principa dominacije, kojim se rukovodi vlast i principa solidarnosti, koga pokušavaju da se drže građani

su, pozivajući na bojkot ovih izbora – i to prije saznanja o tome kakvi će biti uslovi na njima – i opozicione stranke pristale da ove izbore poistovijete sa svim drugim izborima. Pa ipak, naš predlog da stranke obećaju da se ubuduće neće mešati u rad mesne samouprave i dalje je otvoren.

Politika ljudi vs. politike stranaka

Nije mali broj tekstova i javnih nastupa u kojima smo pokušali da objasnimo svoj stav o tendenciji bisanja razlike između lokalne i mjesne samouprave, kao i o tome šta bi, po suštini ali i slovu zakona i Ustava ove zemlje, potonja trebalo da predstavlja i do koje mjere je ona nešto potpuno drugačije od institucija i nivoa vlasti – koji počinju već sa lokalnom samoupravom, tj. opštinama. O ovoj ključnoj razlici izvještavamo zainteresiranu javnost i partnere sve vrijeme tokom kog se bavimo problematikom (samo)uprave, a od prošle godine radimo i na pozivanju naših sugrađana da se aktivno uključe u rad svojih mjesnih zajednica – i to tako što bi se kandidovali na predstojećim izborima za njihove savjete kako u gradu, tako i širom pokrajine i Srbije. Očekivani rok za ove izbore u

Novom Sadu bio je kraj jula (s obzirom na to da većini savjeta mjesec dana ranije ističe mandat iz 2017. godine), ali je u vladajućoj stranci očigledno nešto „kliknulo“ pa su ih, brže-bolje, raspisali već za 13. jun, koristeći se već oprobanom taktikom: objaviti krišom u *Službenom listu* grada i ne progovarati više ni jednu jedinu riječ o njima.

Ne znamo spada li u domen paranoje ako povežemo svoje aktivnosti sa ovim preuranjenim zakazivanjem izbora, ali nam nema druge nego da nastavimo sa opisom stanja u proteklih mjesec dana, sve i po cijenu neke opakije dijagnoze. Dakle, otako smo krenuli sa bodrenjem i ohrabivanjem građana da se uključe u rad svojih mjesnih zajednica, ne prestaju da nam stižu svjedočanstva o tome na koje se sve načine pokušava obesmisлити učesće ljudi na izborima za njihove savjete. S obzirom da, sem javnog govora, ne raspolažemo nekim značajnijim sredstvima da ovome stanemo u kraj, riješili smo da, skupa sa prijateljskim organizacijama, inicijativama i pojedincima, progovorimo o ovom fenomenu pošto smo svi zajedno mišljenja da ništa dobro za ljude ne može da se izrodi iz ovog pomahnitalog i do sada nezabilježenog nasrtaja jedne partijske organizacije na slobode i politička prava građana. U tu svrhu smo u proteklih nekoliko dana učestvovali na dva javna događaja na kojima smo pokušali da upozorimo svoje sugrađane na to šta im se sprema ukoliko ćutke pređu preko ovog otvorenog političkog nasilja.

Dve tribine – jedno pitanje

Prvo smo, na poziv organizacije „Moj Bač – Volim Bač i borim se za svoj grad“ (domaćin i govornik Zdravko Vulin) učestvovali na javnoj tribini u njihovom lijepom mjestu. Na tribini su, pored nas iz GKP (predstavljala nas je Branka Ćurčić) bili i predstavnici udruženja „SOS“ (Sposobnost, Odgovornost, Solidarnost – ispred koga je nastupio Uroš Malinović), kao i (potencijalna) nezavisna kandidatkinja na predstojećim izborima za savjete MZ u Novom Sadu, Bojana Bodroža. Moderirao je Dalibor Stupar (VOICE). Zajednički stav svih učesnika jeste da prisustvujemo nezapamćenoj hajci vlasti na sopstvene (organizirane ili neorganizirane) građane koji pokušavaju da urade nešto za svoju lokalnu sredinu. U toj, nadamo se zajedničkoj, strategiji za borbu protiv ovih nasrtaja postoje, opet, različite taktike kako doći do željenog cilja, a ove su nužno različite s obzirom da su različita i iskustva koja imamo u

svojim sredinama. Tako su ljudi iz Bača i Bačke Palanke sa kojima smo razgovarali već načisto da na ovako pripremljene, sabotirane i namještene izbore neće ni da izlaze, nego su proglasili *bojkot* ovih, aktivno pozivajući svoje sugrađane da se na njima ne pojavljuju. Razlog? Radi se o tome da su lokalne mjesne samouprave, na predlog lokalnih (opštinskih) vlasti u ovim mjestima donijele uputstva za sprovođenje izbora prema kojima je potrebno ovjeriti i platiti (kod notara) potpise za kandidaturu, a ako se uzmu u obzir finansijsko-organizacione teškoće, kao i već dobrano načeta volja ljudi da se angažiraju oko svojih lokalnih sredina, onda je jasno kako ova naizgled obična birokratska prepreka destimuliše ljude da se uključe u rad svojih MZ. O tome da su ove odluke izglasali preko noći, „u pola glasa“ i ne obezbijedivši, pri tom, ni logistiku u vidu dostupnih notara i lista za kandidate, ne treba ni trošiti riječi, mada se ne treba prestati čuditi, jer – o podlosti je riječ.

Na drugom događaju, koji je uslijedio odmah sutradan (u petak 21. maja), imali smo priliku da nešto slično ponovimo i u Novom Sadu. Na „projektom od nacionalnog značaja“ ugroženom potezu Dunavac-Šodroš okupili smo se na javnom događaju na otvorenom – tribini pod nazivom „Mesne zajednice pripadaju građanima, a ne političkim partijama!“ Tamo se, u organizaciji pet udruženja (GKP, Skupština slobodne Srbije, Most solidarnosti, VKK Vasa Stajić i Centar za održive zajednice) okupilo nekih stotinjak ljudi da čuju šta na temu učešća ili neučešća na ovim izborima imaju da kažu govornici kojima je, kao moderator, pomagao novinar Nedim Sejdinović koji je tribinu otvorio skrenuvši pažnju na totalitarnu sklonost ove vlasti da ovlada svakim segmentom života građana – tako da ga ne bi čudilo ako poslije osvajanja mjesnih zajednica SNS ne krene i sa kandidaturama za odjeljenske starješine. U kratkim govorima koji su uslijedili imali smo priliku da čujemo šta o mjesnoj samoupravi i njenom značaju imaju da kažu Biljana Stojković, Vesna Rakić Vodinić, Bojana Bodroža, Aleksandar Lazarević, Duško Radosavljević, Vuk Samardžić, Zdravko Vulin, i Zoran Gajić – i u tome što smo čuli jedno je sigurno: mjesna samouprava od suštinskog je značaja za politički angažman građana koji imaju pravo da se bave politikom na način kako sami procijene da je to potrebno i dovoljno, a da za to ne moraju da pristupaju nekoj od partija koje se trude da apsolutiziraju svoju ulogu u političkom životu.

Vlast koja se bori protiv svog naroda?

Biljana Stojković prebacila je nama (građanima) da smo „debelo podbacili“ zanemarujući mjesnu samoupravu, a to je onda lukavo iskoristio Aleksandar Vučić – koji je tu prazninu ispunio pretvarajući MZ u svoje stranačke odbore i regrutne centre. Manipulacijom smo iz njih izbačeni i sada treba uložiti mnogo veći trud da se građani vrata u svoje mjesne zajednice – sami ili organizirani u inicijative i udruženja građana, a onda i – zašto da ne? – preko savjeta samih mjesnih zajednica. Vesna Rakić Vodinić je krenula od teze o zloupotrebi mjesne samouprave kao javnog prostora i „najnižeg oblika organizacije“ građana tako da je sukob za MZ, zapravo, sukob dva suprotstavljena principa: principa dominacije (od strane vlasti) i principa solidarnosti (kojeg pokušavaju da se drže građani). Kao jedan od ključnih problema navela je problem javnosti glasanja (koje je ugroženo na ovom nivou), kao i skrivanja od javnosti ovih izbora – sem u zvaničnim službenim listovima grada koje malo tko čita, u javnosti nema ni riječi o ovim izborima. A sve ovo grubo je kršenje i ustava i zakona o lokalnoj samoupravi i to se ne dešava od skora: težnja za centralizacijom kičma je svake vlasti od Miloševića do danas i tu kao da je došlo do sistematskog uništavanja lokalne samouprave. Kao posljedicu toga imamo to da više od ¾ građana danas nema pojma o značaju mjesne samouprave i u takvom društvu nije čudno što vlada korupcija na svim nivoima. Duško Radosavljević rekao je da su mesne zajednice osnova svake demokratije, a bilo bi dobro kada bi to kretalo i od nivoa kućnih saveta koji su također razoreni u ovom sistemu. Bojana Bodroža, kao kandidatkinja za ove izbore, rekla je ponešto o pogubnom stanju i skoro mehanizmu „naučene bespomoćnosti“ – stanju

Otkako smo krenuli sa ohrabrivanjem građana da se uključe u rad svojih mjesnih zajednica, ne prestaju da nam stižu svjedočanstva o tome na koje se sve načine pokušava obesmisлити učešće ljudi na izborima za njihove savjete

u kom ne vjerujemo da može da se desi bilo šta, pa se zato i ne pomjeramo iz učmalosti. Varijanta ovog stanja – politička naučena bespomoćnost – skriva se pod imenom *apolitičnosti* i zato smo danas odustali od mnogo toga, da bismo na kraju došli do situacije da ostanemo i bez samih sebe. Jedini način da se izađe iz ovog začaranog kruga je da se suočimo sa problemom i istupimo protiv sile, pa makar i ne uspjeli. Aleksandar Lazarević pričao je o svojim motivima da se uključi u život lokalne zajednice kojoj pripada (a živi na Telepu, kao i Bojana) i da tu pokuša da uradi sve što je u njegovoj moći da se izbori za što bolje okruženje – u ovom slučaju preko borbe za zelenu površinu-park – za koji se zalaže da nikne na jednoj od parcela koja je za to i namijenjena. Izlazak na izbore za mjesne zajednice njegov je pokušaj da ovu borbu institucionalizira. Zato je pozvao ljude ne samo da izađu i glasaju, nego da se i kandiduju za ove izbore. U Sečnju su, s druge strane, izbori već održani i Vuk Samardžić, momak koji je na ovim izborima učestvovao, govorio je o svom iskustvu: o tome kako su njega i drugove koji su pokušali da se kandiduju kao nezavisni kandidati pokušali

da izbace iz doma kulture, kao i o pokušajima podmičivanja „sitnim novcima“ za glas, poturanjima već gotovih spiskova sa instrukcijama za koga treba da se glasa i sličnom scenografijom koja se ponavlja i na drugim mjestima širom Srbije. Iskreno i potpuno neuvijeno, Vuk se na kraju zapitao: „Zašto se oni [SNS] bore protiv svog naroda? Kakav je to režim koji se boji svog naroda?“ Zdravko Vulin iz Bača ponovio je da zbog niza nepravilnosti koje su detektirali prilikom prikupljanja kandidature i nefer uslova koji danas vladaju u ovoj sredini pozivaju građane da na ovim izborima ne učestvuju. Fer izbora se ne boje i to su već dokazali na lokalnim izborima, ali na ove ne mogu da pristanu. Zoran Gajić (kandidat za MZ „Jugovićevo“ i član GKP) problematizirao je samu svoju kandidaturu i najavio da neće ohrabrivati niti pozivati svoje komšije da ovjeravaju svoje potpise, jer kao predstavnik udruženja građana on pred njih izlazi sa *predlogom* kao formom komunikacije koja nije nikakav program niti obećanje ili nagovještaj uspjeha. Uspjeh, pobjeda i program elementi su političkog govora stranke i oni nas, kao građane i organizirane građane, ne moraju obavezivati niti motivirati na akciju. Poraz na ovim izborima ne mora da bude pokazatelj nemoći (kako to stranke obično tumače pa zato i izbjegavaju da na ove izbore pozivaju ljude), jer *moć građana je politička moć koja je utemeljena mišljenjem ljudi*, a to mišljenje nije puki glas koji se onda nekom daje kao „zalag“ njegovog programa. Zato sve vrijeme u GKP i govorimo o mišljenju i stavovima građana, koji mogu da se izražavaju preko zborova građana kada bi ovi bili sazivani u skladu sa propisima – a to nije slučaj danas kada vlast šest zborova koje su sazvali sami građani ne saziva, a oni su morali biti sazvani po slovu zakona koje je donosila sama ta vlast. Gajić je na kraju pozvao građane da na ove izbore izađu, bez obzira kakav može biti stav svih drugih, uključujući i organizacije koje su učestvovala u pozivanju na njih. Učešće građana jedini je način da se čuje njihovo mišljenje i, na kraju, i njihov predlog ako ga budu imali – kako prema institucijama mjesne i lokalne samouprave, tako i prema drugim građanima i organizacijama.

Novi Sad, 13. jun 2021.

Po svemu sudeći, mi u Novom Sadu, po raspisivanju izbora objavljene u *Službenom listu* grada 13. maja, ipak nećemo dočekati Uputstva po kojima će se lokalna gradska vlast odlučiti da ovjere uvede, ali nisu nemoguća ni iznenađenja u posljednjem trenutku, jer od vlasti tako odlučne da obeshrabri učešće građana na ovim izborima svašta se može očekivati. Ipak, dok se tako nešto ne desi (a u trenutku nastanka ovog teksta 28. maja to nije bio slučaj), ponašamo se kao da ostajemo pri svom pozivu da svi građani, bili organizirani (formalno i neformalno – u neku od inicijativa) ili ne, treba da izađu na ove izbore u što većem broju i da animiraju svoje okruženje da uradi isto. Isto tako, ne želimo ni da obeshrabrimo one koji će na ove izbore izaći po svaku cijenu, čak ni u slučaju da na kraju ipak „padne odluka“ da se potpisi za kandidaturu ovjeravaju. Mi, kao organizacija civilnog društva, imamo svoje razloge i uloge zašto na tako nešto ne bismo mogli da pristanemo, a da pri tom ne osporavamo drugima da to urade. Solidarnost sa drugim organiziranim građanima stvar je organizacijskih principa, jednako kao što je principijelna i podrška pojedincima koji odluču da na njih, ipak, izađu. Ova se dva principa solidarnosti ne poništavaju i ne isključuju, a infrastrukturna podrška potonjima neće izostati, kao što nije ni u jednom slučaju do sada.

Dnevnik jednog stanara

Zapisničar

Muzika, hrana, igranka

Asocijacije na mesnu zajednicu mogu da budu razne ili nikakve, a na prvom mestu to zavisi od vašeg JMBG. Oni kojima je lična karta znala da se raspadne u već mašini i identitet požuti, a podaci kucani na pisačkoj mašini izblede, sećaju se da su mesne zajednice bile bastioni zadovoljavanja potreba i interesa lokalnog stanovništva. MZ je brinula o ekipi iz kraja bez obzira da li su škvadra paori, omladinci, radnici, intelektualci, petličići, doseljenici.

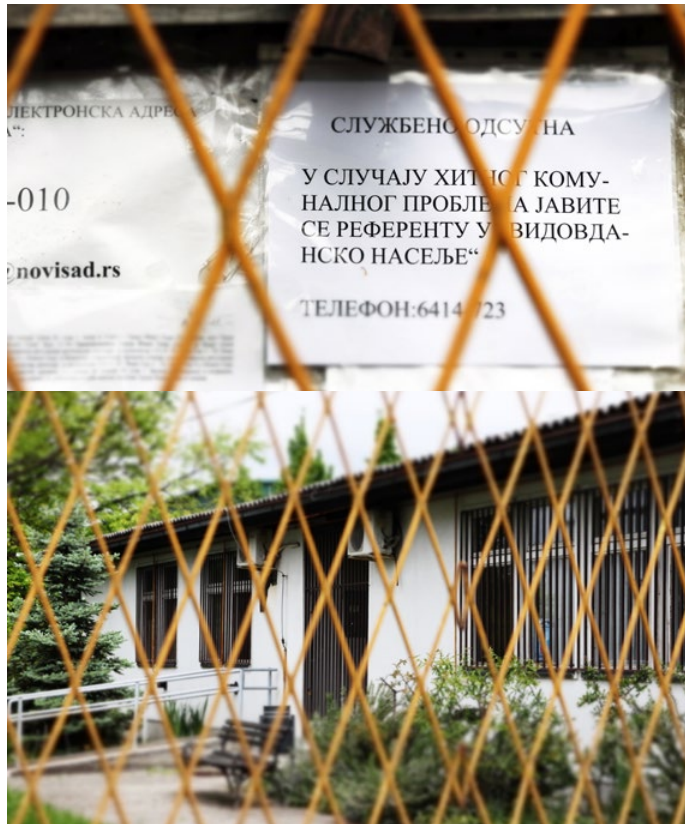
Toga više nema!

Možda zvuči neverovatno, ali kad se spomene mesna zajednica, ja prvo pomislim na muziku. I to na pank. Deluje nespojivo, ali je tako.

Možda zvuči neverovatno, ali kad se spomene mesna zajednica, ja prvo pomislim na muziku. I to na pank. Deluje nespojivo, ali je tako. Pank kao supkultura poseduje prepoznatljivu muziku, ideologiju i stav, a pankeri su ljudi drugačijeg mišljenja od uvreženog, sa izraženim duhom antiestablišmenta, buntovnici. Upravo takvi klinci su krajem osamdesetih godina prošlog veka napravili hard core bend i probe imali u prostorijama mesne kancelarije. Iako je mesna zajednica deo mesne i lokalne samouprave, bilo je moguće da iz nje trešti raštimovana gitara, a mirno veče u kvartu cepa urlanje vokala koji je protiv svega kanonizovanog.

Toga više nema!

„Loši ljudi žive da bi mogli jesti i piti, a dobri ljudi jedu i piju da bi mogli živeti“, reče Sokrat. Mi smo kao klinci redovno dolazili u mesnu zajednicu, a najčešće su nas privlačili jesti-

vi mirisi. Nije to bilo organizovano za „jagnjeće brigade“ već je bila reč o očuvanju tradicije i poštovanju predaka, a uvek je servirana bogata trpeza bakinih recepata. Često je bilo tih mrsnih skupova, a povodi su bili razni. Razlozi čašćenja nisu bili zanimali. Najvažnije je da nije bilo privilegovanih. Ipak,

Mi smo očigledno bili srećnici jer smo ponekad slavili rođuse u mesnoj zajednici. Da, i to je moglo. Od 18 do 22 sata, mesna kancelarija je bila samo naša. Za današnje vreme nezamislivo.

mesna zajednica pripada svima nama, građanima okolnih ulica, pa makar bili i maloletni. Niko nam nije zabranjivao da uletimo u tu malu belu kućicu, zvanu mesna zajednica, iako je u tim momentima delovala kao narodna kuhinja.

Toga više nema!

Niko nije protrčao kroz detinjstvo, a da se ne seća rođendanskih žurki i igranki. Prvi poljupci, stid zbog simpatije, ples u polumraku, blam koji se i danas prepričava. Jedno zdravo zajedničko odrastanje. Mi smo očigledno bili srećnici jer smo ponekad slavili rođuse u mesnoj zajednici. Da, i to je moglo. Od 18 do 22 sata, mesna kancelarija je bila samo naša. Za današnje vreme nezamislivo. Dešavalo se da bude i igranki, što bi rekli matorci. Sklone se stolice, dobije se podijum i umesto polemike sa zborom građana, prostorom se razlivaju tonovi neke balade ili đuskavca u izvedbi naših drugara koji su naučili da sviraju.

Toga više nema!

Mesne zajednice su nekad bile otvorene za građane jer kako drugačije. Ipak, došli smo do tog drugačijeg. MZ su postale metafora izolacije i otuđenosti, potpuna kafkijanska dehumanizacija života.

Mesne zajednice su tu. Budimo (za)jedno. To je mesto za sve nas!

Poštovani sugrađani,

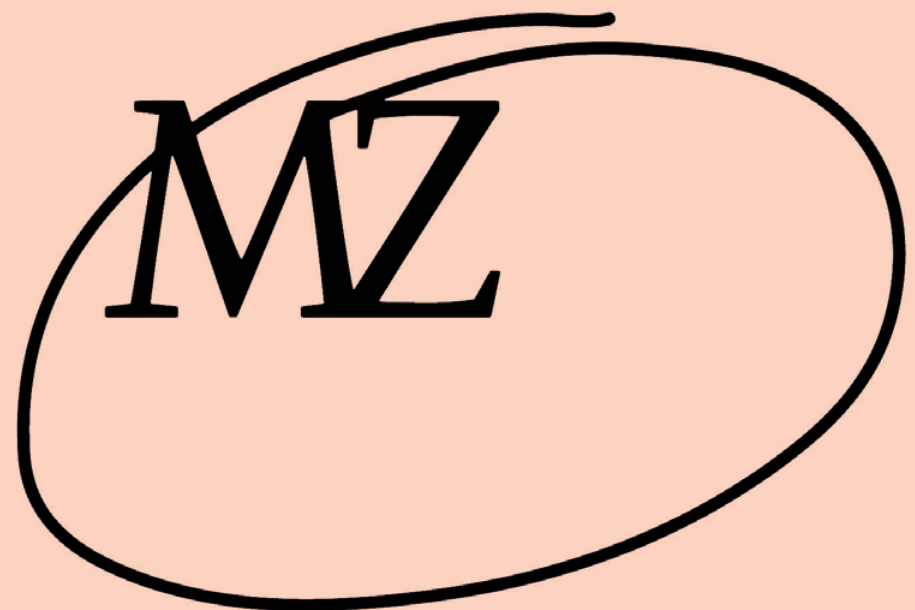
Izbori za savete mesnih zajednica (MZ) u Novom Sadu biće održani 13. juna 2021. godine i to za ukupno 42 mesne zajednice (njih 38 u kojima ističu mandati, kao i četiri MZ čiji su izbori najavljeni pa odgođeni u novembru 2020. godine: MZ „Bukovac“, „Podbara“, „Salajka“ i „Stepanovićevo“).

Ovo su izbori koji ne spadaju u red onih koje zovemo „partijskim“ izborima – tj. izborima na kojima dominiraju i uzajamno se nadmeću stranke svojim listama i, obavezno, predsednicima stranke kao njenim nosiocima. Ovo su izbori na kojima se birate sami između sebe, stojite iza svog imena i prezimena i odgovarate samo svojim komšijama. Zato mislimo da su oni poslednje uporište sa koga je moguće čuti i glas slobodnih građana. Slušamo na svakom koraku, i od onih koji bi da nas obeshrabre „po zadatku“ (dakle, od vladajuće stranke i njenih predstavnika), ali i onih za koje bi se reklo da su dobronamerni (mnogi od njih su sa aktivističke i opoziciono-političke scene), kako se za ove izbore ne treba zalagati i kako je borba na njima uzaludna, jer mesna samouprava sa mesnim zajednicama kao svojim vidljivim institucijama nema nikakva izvršna ovlašćenja niti raspoloživo bilo kakvom vlašću, pa je time promašen svaki pokušaj da se one osvajaju i da se za njih bilo ko bori. Mi nismo tog mišljenja. Naprotiv. Ponavljamo da ovi izbori znače nešto potpuno drugo i da, ukoliko se građani na njima ne angažuju u dovoljnoj meri, mi ne možemo govoriti da imamo mesnu samoupravu koja bi mogla tako da se nazove u pravom smislu reči. Ako dozvolimo da na njima sve položaje u savetima mesnih zajednica zauzmu predstavnici (uvek vladajuće stranke/koalicije, onda ćemo i u narednom periodu biti samo nemi posmatrači svega što se na silu sprovodi u našim lokalnim zajednicama – i nećemo imati čak ni minimalno i ustavom i zakonima zagarantovano pravo na iznošenje svog mišljenja. Naš glas će biti dodatno obezvređen i sveden na puko izbornu pravo koje je već obesmišljeno svim izbornim procedurama za učešće u vlasti – počev od one lokalne pa preko pokrajinske i republičke.

Zato smo pokrenuli akciju i inicijativu pozivanja građana da se masovno uključe u rad organa mesne samouprave, odnosno da pokušaju da uđu u savete svojih mesnih zajednica.

U tu svrhu ćemo nastojati da objavljujemo nove podatke za ove izbore, da ih osvežavamo na sve moguće načine i da ih potom delimo sa vama – otvoreno i pravovremeno. Za to imamo nekoliko alata (svoja sredstva za objavljivanje: novine koji upravo čitate, internet stranice, štampane materijale i tome slično), a tu je i posebno za tu svrhu posebno izrađen sajt koji možete da posetite preko linka: <http://www.mesnezajednice.rs>

Ono do čega smo do sada došli (a što ćemo dodatno konkretizovati kada istekne rok za dostavu informacija od javnog značaja koje smo poslali sredinom marta) je sledeće:

1. izbori će biti održani na leto; raspisuje ih Skupština grada 30 dana pre isteka mandata tekućih saveta; kampanja, kandidovanje i prikupljanje potpisa i podrške komšija traje mesec dana, do dana kada će izbori i glasanje biti zakazani;
2. na izbore za savete mesnih zajednica mogu se kandidovati **svi punoletni građani RS** koji imaju prijavljenu adresu na teritoriji date MZ (koji su tu svrstani prema biračkom spisku);
3. u savete se bira najčešće **7 ili 9 članova** (u nekim MZ i 11), a oni između sebe biraju predsednika saveta;
4. da bi se građanin kandidovao za izbore potrebno je ima svog **predlagača** koji na dokumentu/tabeli za prikupljanje **potpisa za kandidaturu** (preuzetim u svojoj MZ) treba da prikupi 20 ili 30 potpisa (zavisno od MZ, najčešće se radi o 20 potpisa) – uz pravilo da svaki građanin može da da potpis za kandidaturu *samo za jednog kandidata*;
5. tako prikupljene potpise mora da preda u svoju MZ i da dobije **povratnu informaciju** od odgovornog lica o tome da li je kandidatura formalno ispravna, kao i propisan rok za otklanjanje eventualnih nedostataka; taj podnesak referenti MZ moraju da overe uz jasno naznačen datum predaje kandidature;
6. na izborima glasa za najviše **onoliko kandidata** koliko se za dati savet MZ bira;
7. na dan izbora mora sa sobom da ponese važeću **ličnu kartu**.

Sve dodatne i preciznije informacije objavljićemo kako do njih budemo dolazili.

Molimo vas da se prilikom izlaska na izbore, ali i prilikom obavljanja svih drugih za to potrebnih radnji, *pridržavate epidemioloških mera koje tada budu važeće*.

Vidimo se u našim MZ!

GKP/ILS/ZAMZ

Otvoreni poziv komšijama na učešće u izborima za mesne zajednice

Motivaciono pismo

Branislav Kozarčić

Jedno od najčešćih pitanja koje mi je upućivano proteklih dana je pitanje zašto sam se kandidovao za izbore za savete mesnih zajednica (MZ)?

Osnovni motiv mog angažmana u vezi kandidature za savet MZ „Detelinara“ (i angažmana u vezi mesnih zajednica generalno) proishodi prvenstveno iz mog uverenja da, jednostavno rečeno, građani na lokalnu veoma dobro znaju kakve sadržaje trebaju u svojim životnim sredinama, i to bez sumnje znaju daleko bolje od nezainteresovanog predstavnika kojeg bi im nametnula stranka na vlasti (zarad svojih uskopartijskih, vlastodržačkih interesa).

Mesne zajednice su, po Ustavu ove zemlje i Zakonu o lokalnoj samoupravi, zajednice građana, a ne zajednice političkih partija. Nezavisni građani u mesnim zajednicama treba da pokreću i realizuju aktivnosti koje najviši pravni akti ove zemlje definišu kao oblik neposredne, direktne demokratije, u kojoj ljudi ostvaruju svoje potrebe u području rada, ekonomije, komunalnih delatnosti, socijalne brige, kulturne politike i u drugim poljima života i rada.

To su razlozi zbog kojih zainteresovani građani zagovaraju Inicijativu za mesne zajednice. Da pokušaju da se izbore za oduzetu, a civilizacijski izbornu i ustavno stečenu mogućnost prava na lokalnu i mesnu samoupravu, odnosno za mogućnost da kao nezavisni građani budu birani od svojih

Mesne zajednice su, po Ustavu ove zemlje i Zakonu o lokalnoj samoupravi, zajednice građana, a ne zajednice političkih partija. Nezavisni građani u mesnim zajednicama treba da pokreću i realizuju aktivnosti koje najviši pravni akti ove zemlje definišu kao oblik neposredne, direktne demokratije

Ako o demokratizaciji ovog društva sudimo po kriteriju decentralizacije, otimanje MZ za svoje stranačke potrebe jasan je pokazatelj da partije na vlasti centralizuju na svim nivoima i, uprkos demagoškoj retorici, ne poštuju ustavna prava svojih građana na mesnu samoupravu

komšija, a ne da im zastupnike nameće partija na vlasti, iz sopstvenih redova.

Da ima političkog razuma u redovima aktuelne vlasti na svim nivoima, ta vlast bi trebalo da nezavisne građane podstiče i ohrabruje, da ih podržava da se kandiduju za savete u svojim mesnim zajednicama, da bi u strukturi saveta MZ većinski bili angažovani nezavisni građani, odnosno da te građane vlast posmatra kao najzainteresovanije partnere u definisanju i realizaciji razvojnih ciljeva MZ, odnosno Grada, u svim bitnim oblastima.

Nezadovoljni smo mnogim aspektima života na lokalnu i zato kritika vlasti ne bi trebalo da ostane samo privatna stvar namenjena za četiri zida stana, samo za lajk na kritiku vlasti na fb objavama, samo za neproduktivno pražnjenje ljutnje s prijateljima uz piće u nekom kafiću.

Hajde da ta svoja nezadovoljstva kanališemo kroz kandidature svojih prijatelja, komšija, sebe samih u savete svojih MZ. Hajde da se organizujemo i da zajedno sa zainteresovanim sugrađanima menjamo monolitnu partijsku strukturu svih MZ na teritoriji Grada i da na taj način otvorimo što više MZ za mogućnost da mi, građani (a ne političke stranke), kroz svoje MZ ostvarujemo autentične interese na lokalnu.

Ako o demokratizaciji ovog društva sudimo po kriteriju decentralizacije, otimanje MZ za svoje stranačke potrebe jasan je pokazatelj da partije na vlasti centralizuju na svim nivoima i, uprkos demagoškoj retorici, ne poštuju ustavna prava svojih građana na mesnu samoupravu, ne mare za naše realne potrebe, izuzev u izbornim kampanjama kad dele obećanja koja uglavnom ne ispunjavaju, a kad neko predizborno obećanje i ispune u tome su im primarni stranački interesi, a sekundarni interesi građana.

Decentralizacija u polju institucije lokalne i mesne samouprave morala bi da se odvija, s jedne strane, kroz ustavno poštovanje prava građana na sprovođenje oblika neposrednog učešća u odlučivanju o bitnim temama lokalne zajednice i, s druge strane, u davanju širih nadležnosti mesnim zajednicama i u obezbeđenju finansijsko-materijalnih sredstava u budžetu Grada, Pokrajine, Republike, u cilju efikasnijeg funkcionisanja MZ.

Pozivam sugrađane da se priključe Inicijativi za MZ, da kandidujemo svoje komšije i sebe same, odnosno da izademo na predstojeće izbore za savete MZ i da onda realnije utičemo na menjanje stvari koje želimo, u svom kvartu, u ulici i zgradi u kojoj živimo!

Šta biste da ste predsednik/ca mesne zajednice?

Svim sagovornicima sa kojima smo radili priloge na teme koje pokrećemo u okviru naših inicijativa (Inicijative za lokalnu samoupravu i Inicijative za mesne zajednice) i koje „pokrivamo“ u Stanaru, postavili smo jedno zajedničko pitanje: Šta biste uradili da ste predsednik/ca mesne zajednice?

Pored audio-zapisa, njihove odgovore možete porčitati i u vidu kratkih tekstualnih predloga. Možda će vas inspirisati da i sami smislite šta biste mogli da uradite za svoju zajednicu sa tog mesta o kom, u suštini, znamo tako malo.

Anđelija Vučurević (Novi Sad): „Osim zborova građana koji su nam neophodni da bismo rešili probleme u mesnoj zajednici, organizovala bih tematska druženja jednom mesečno i to ne samo zbog problema nego i zbog lepih događaja ili da obeležimo – kao što je juče bio dan pobeđe nad fašizmom – znači da mesna zajednica obeleži to. I za bicikliste bih puno toga učinila pošto je na Telepu, recimo, veliki problem biciklista i što se tiče kretanja i ostavljanja bicikala. Možda da se odredi negde mesto za parkiranje bicikala. I dečija igrališta fale na južnom Telepu. Ljudi se žale da nemaju gde decu da izvedu osim na Šodroš, a nije svima Šodroš možda ni blizu ili u tom trenutku ne mogu da odu. Eto to bih organizovala.“

Brane Kozarčić (Novi Sad): „Da sam član saveta mesne zajednice, ili da sam predsednik saveta mesne zajednice svakako ne bih radio ono što aktuelni predsednik saveta MZ „Detelinara“ – inače kadar SNS-a – radi, a to je da već peti dan (a danas je 18. maj) od početka izbornih radnji koje su donesene odlukom o raspisivanju izbora za savete mesnih zajednica, ja kao kandidat i građanin ove mesne zajednice još uvek nemam izborni materijal, nemam liste za prikupljanje potpisa, niti uputstvo za izbornu proceduru. Ja bih takve stvari pripisao neodgovornosti, političkoj neodgovornosti onih koji su zaduženi da ovakve izborne radnje obave na vreme kako bi kandidati mogli da se posvete onome čemu treba da se posvete kao što su određene izborne procedure, kampanja i prikupljanje potpisa za svoju kandidaturu.“

Borba za mesne zajednice

IZBORI 2021!

Izbori za mesne zajednice u Novom Sadu raspisani su za nedelju 13. jun 2021. godine

Građani, komšije, birajte i predlažite jedni druge, ne dozvolite da vam partije delegiraju predstavnike

Mesne zajednice pripadaju komšijama, a ne ljudima koji ih zatvaraju za građane. Otvorite ih zato sami!